

Закон о акредитацији

Закон је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. [73/2010](#) и [47/2021](#) (чл. 13. није у пречишћеном тексту).

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се акредитација, положај и рад националног тела за акредитацију у Републици Србији, као и друга питања од значаја за акредитацију.

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) акредитација је утврђивање од стране националног тела за акредитацију да тело за оцењивање усаглашености испуњава захтеве одговарајућих српских стандарда којима су преузети хармонизовани стандарди и када је применљиво, све додатне захтеве дефинисане за поједине области, како би се вршили одређени послови оцењивања усаглашености;

2) сертификат о акредитацији је документ којим се потврђује да је тело за оцењивање усаглашености компетентно за обављање послова оцењивања усаглашености, за одређену област и обим;

3) колегијално оцењивање је поступак оцењивања у којем национална акредитациона тела других држава или међународне и европске организације за акредитацију оцењују национално тело за акредитацију, у складу с правилима међународних и европских организација за акредитацију;

4) компетентност је потврђена способност за обављање послова оцењивања усаглашености;

5) оцењивање усаглашености је поступак којим се утврђује да ли су испуњени захтеви одређени за производ, процес, услугу, систем, особу или тело;

6) правила акредитације су правила националног тела за акредитацију којима се ближе уређује начин спровођења поступка акредитације, захтеви које мора испунити подносилац пријаве за добијање акредитације, као и права и обавезе учесника у поступку добијања и одржавања акредитације;

7) тело за оцењивање усаглашености је правно лице или део правног лица које обавља послове оцењивања усаглашености, укључујући испитивање, еталонирање, сертификацију, контролисање, испитивање оспособљености, верификацију и валидацију и производњу референтних материјала и друге послове оцењивања усаглашености.

Други изрази који се употребљавају у овом закону, а нису дефинисани у ставу 1. овог члана, имају значење дефинисано законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености.

Члан 3.

Акредитацијом се утврђује компетентност тела за оцењивање усаглашености за обављање послова:

- 1) испитивања;
- 2) еталонирања;
- 3) контролисања;
- 4) сертификације производа;
- 5) сертификације система менаџмента;
- 6) сертификације особа.

Акредитацијом се, поред компетентности за обављање послова из става 1. овог члана, утврђује и компетентност за обављање других послова оцењивања усаглашености, у складу са посебним законом.

Члан 4.

Акредитација је добровољна.

Посебним законом може бити утврђено да је акредитација обавезна.

II. АКРЕДИТАЦИОНО ТЕЛО СРБИЈЕ

Члан 5.

Акредитационо тело Србије (у даљем тексту: АТС) је једино у Републици Србији коме се овим законом поверава обављање послова акредитације из чл. 3. и 8. овог закона.

Оснивач АТС-а је Република Србија, за коју оснивачка права врши Влада, у складу са законом.

Средства којима послује АТС су у државној својини.

АТС не обавља послове ради стицања добити.

Члан 6.

АТС је установа која се региструје у складу са законом.

На питања оснивања, организације, положаја и делатности АТС-а примењују се одредбе закона којим се уређују јавне службе, ако овим законом није другачије одређено.

Члан 7.

АТС мора да испуни следеће захтеве:

- 1) да буде независно од тела за оцењивање усаглашености које оцењује, као и да обезбеди да не дође до комерцијалних притисака ни сукоба интереса са телима за оцењивање усаглашености;
- 2) да у вршењу својих активности буде објективно и непристрасно;
- 3) да обезбеди да одлуке које се односе на потврђивање компетентности донесу стручне особе, које нису учествовале у оцењивању;
- 4) да обезбеди заштиту поверљивости добијених информација;
- 5) да утврди поступке оцењивања усаглашености за које врши акредитацију према релевантним прописима и стандардима;
- 6) да успостави поступке за ефикасно управљање и одговарајуће унутрашње контроле;
- 7) да има на располагању довољан број компетентног особља;
- 8) да документује дужности, одговорности и овлашћења особља која би могла да утичу на квалитет оцењивања и потврђивања компетентности;
- 9) да успостави, спроводи и одржава поступке за надгледање рада и компетентности релевантног особља;
- 10) да верификује да се оцењивање усаглашености врши на одговарајући начин, узимајући у обзир величину корисника услуга оцењивања усаглашености, сектор у коме послује, његову структуру, степен сложености технологије производње, као и масовну или серијску природу производног процеса;
- 11) да објављује годишње финансијске извештаје, израђене у складу са законом и проверене од стране ревизора.

Претпоставља се да АТС испуњава захтеве из става 1. овог члана ако докаже усаглашеност са захтевима стандарда којим су утврђени општи захтеви за акредитациона тела која утврђују компетентност тела за оцењивање усаглашености тако што ће успешно окончати поступак колегијалног оцењивања које организује Европска организација за акредитацију.

Организација и начин рада АТС утврђује се оснивачким актом, статутом и другим општим актима АТС.

Члан 8.

Поред послова из члана 3. овог закона, АТС обавља и следеће послове:

- 1) утврђује, спроводи и објављује правила акредитације која су заснована на одговарајућим српским, међународним и европским стандардима и документима међународних и европских организација за акредитацију;
 - 2) води јавни регистар акредитованих тела за оцењивање усаглашености;
 - 2а) води јавни регистар екстерно ангажованих оцењивача и техничких експерата према врсти акредитације и експерата ангажованих за поступак одлучивања о акредитацији уважавајући начела прописа којима је регулисана заштита података о личности;
 - 3) учествује, односно представља Републику Србију у раду међународних и европских организација за акредитацију и одржава чланство у Европској организацији за акредитацију (ЕА);
 - 4) обавља и друге послове, у складу са законом, оснивачким актом и статутом.
- Ближи садржај и начин вођења јавних регистара из става 1. тач. 2) и 2а) овог члана утврђује АТС.

Члан 9.

АТС редовно чини доступним јавности информације о пословима које обавља у складу са чл. 3. и 8. овог закона, као и резултатима колегијалног оцењивања.

Члан 10.

АТС је независан од тела за оцењивање усаглашености које оцењује.

АТС не сме:

- 1) пружати консултантске услуге телима за оцењивање усаглашености;
- 2) обављати послове или пружати услуге које пружају тела за оцењивање усаглашености;
- 3) имати власничка и/или управљачка права или друге финансијске интересе у телима за оцењивање усаглашености.

Члан 11.

Органи АТС су:

- 1) Управни одбор;
- 2) Директор;
- 3) Надзорни одбор.

Управни одбор има председника и четири члана.

Председника и чланове Управног одбора именује и разрешава оснивач.

За председника Управног одбора именује се представник министарства надлежног за послове акредитације.

Једног члана Управног одбора предлаже министарство надлежно за послове акредитације из реда органа, односно организација надлежних за припрему односно доношење техничких прописа.

Два члана Управног одбора предлаже Привредна комора Србије из реда акредитованих тела за оцењивање усаглашености.

Један члан Управног одбора предлаже се из реда запослених у АТС.

Надзорни одбор има председника и четири члана.

Председника и чланове Надзорног одбора именује и разрешава оснивач.

За председника Надзорног одбора именује се представник министарства надлежног за послове акредитације.

Једног члана Надзорног одбора предлаже министарство надлежно за послове акредитације.

Једног члана Надзорног одбора предлаже АТС из реда запослених у АТС.

Два члана Надзорног одбора предлаже Привредна комора Србије из реда акредитованих тела за оцењивање усаглашености.

Делокруг органа из става 1. овог члана, услови за именовање председника и чланова органа, начин одлучивања и друга питања значајна за рад органа уређују се оснивачким актом АТС који доноси оснивач.

Пословање и управљање АТС ближе се уређује статутом АТС.

Члан 12.

У АТС-у образују се Савет за акредитацију као саветодавно тело и стални и/или привремени технички комитети, као стручна тела за поједине области акредитације.

Савет за акредитацију је саветодавно тело које даје стручна мишљења у погледу развоја система акредитације, установљава критеријуме за оцењиваче, даје иницијативе за проширење области деловања АТС-а и заузима ставове према другим стручним питањима.

За председника Савета за акредитацију бира се представник министарства надлежног за послове акредитације.

За чланове савета бирају се истакнути стручњаци и научни радници из области које су значајне за обављање послова из надлежности АТС-а, као представници заинтересованих страна.

Технички комитети су стручна тела која обављају послове експертизе за одређене области акредитације.

Образовање и начин рада Савета за акредитацију и техничких комитета, правила и критеријуми за именовање чланова, делокруг, начин рада и друга питања значајна за њихов рад, ближе се уређују оснивачким актом и општим актима АТС-а, у складу са законом.

Члан 13.

Средства за рад АТС обезбеђују се:

- 1) из буџета Републике Србије;
- 2) из других извора, у складу са законом.

Средствима из других извора сматрају се други приходи остварени у складу са законом.

АТС не сме примати поклоне (донације) од корисника услуга.

Потребна средства за рад утврђују се годишњим програмом рада АТС-а, у складу са оснивачким актом.

Средства за чланарине АТС-а у међународним и европским организацијама за акредитацију, која се утврђују годишњим програмом рада АТС-а, обезбеђују се из буџета Републике Србије.

Напомена Редакције: ова верзија члана се примењује даном почетка примене закона којим се уређују републичке административне таксе којим ће се прописати висина такси за трошкове поступка акредитације.

III. ПОСТУПАК АКРЕДИТАЦИЈЕ

Члан 14.

Поступак акредитације покреће се пријавом коју тело за оцењивање усаглашености подноси АТС.

Уз пријаву за акредитацију, подноси се доказ о уплаћеној републичкој административној такси за трошкове обраде пријаве из става 1. овог члана.

Пријава из става 1. овог члана садржи име, адресу и правни статус подносиоца пријаве, јасно дефинисан тражени обим акредитације, као и друге податке и документацију у складу с правилима акредитације.

АТС и подносилац пријаве за акредитацију уговором уређују међусобна права и обавезе у складу са општим актима АТС-а.

Подносилац пријаве је обавезан да омогући представницима АТС-а увид у сва документа битна за спровођење поступка акредитације, приступ у све просторије које су у вези с пословима оцењивања усаглашености за које се тражи акредитација, као и контакте са особљем које је укључено у те послове.

Поступак акредитације траје најдуже осам месеци од дана подношења пријаве за акредитацију.

Изузетно, рок из става 6. овог члана се може продужити на писани захтев подносиоца пријаве, и то најдуже за четири месеца од дана истека рока из става 6. овог члана.

У случају да АТС не врши, односно не може да спроведе поступак акредитације, о томе обавештава подносиоца пријаве у року од 30 дана од пријема пријаве.

У случају да АТС не оконча поступак акредитације у року из става 6, односно из става 7. овог члана, АТС је дужан је да изврши повраћај уплаћеног износа на име трошкова акредитације на рачун подносиоца пријаве у року од 30 дана од дана истека рока из става 6, односно из става 7. овог члана.

Уколико подносилац пријаве одустане од пријаве за акредитацију АТС не врши повраћај уплаћеног износа на име трошкова акредитације на рачун подносиоца пријаве.

АТС је дужан да са документацијом из става 3. овог члана поступа у складу са актима АТС о поверљивости.

Представник органа, односно организација надлежних за припрему, односно доношење одређених техничких прописа, може да учествује у делу поступка акредитације тела за оцењивање усаглашености у сврху именовања, односно овлашћивања, у својству посматрача, а уз поштовање правила поверљивости и других општих аката АТС.

Члан 15.

Ако се након спроведеног поступка акредитације утврди да подносилац пријаве испуњава захтеве одговарајућих српских стандарда којима су преузети хармонизовани стандарди и када је применљиво, све додатне захтеве, укључујући и захтеве утврђене за поједине области, АТС доноси одлуку о акредитацији и издаје сертификат о акредитацији у року из члана 14. став 6. односно став 7. овог закона.

Сертификат о акредитацији се издаје на одређено време у складу са правилима акредитације.

Ако се током поступка акредитације утврди да подносилац пријаве не испуњава неки захтев из става 1. овог члана, АТС налаже да подносилац пријаве спроведе корективну активност, када је то примењиво.

Даном налагања корективне активности не продужава се рок за поступак акредитације, осим уколико подносилац пријаве то захтева у складу са чланом 14. став 7. овог закона.

Ако се након спроведеног поступка акредитације утврди да подносилац пријаве не испуњава захтеве из става 1. овог члана, АТС доноси одлуку да се не додели акредитација.

Начин спровођења поступка акредитације ближе се уређује правилима акредитације.

Члан 16.

АТС уз сертификат о акредитацији додељује симбол акредитације који тело за оцењивање усаглашености користи да означи статус акредитованог тела за оцењивање усаглашености.

Члан 17.

Акредитовано тело за оцењивање усаглашености је дужно да у року важења акредитације испуњава захтеве из члана 15. став 1. овог закона.

Испуњеност захтева из члана 15. став 1. овог закона АТС проверава надзором над радом акредитованог тела за оцењивање усаглашености, у складу с правилима акредитације.

У поступку надзора из става 2. овог члана, АТС доноси одлуку о одржавању, промени обима, суспензији или укидању акредитације.

Ако у року важења акредитације утврди да је тело за оцењивање усаглашености озбиљно прекршило своје обавезе, АТС доноси одлуку о суспензији или укидању акредитације.

Одлука о суспензији акредитације доноси се најдуже на шест месеци.

Одлуку којом се утврђује промена обима, суспензија или укидање акредитације, АТС може донети и на основу писаног захтева акредитованог тела за оцењивање усаглашености.

Члан 18.

На захтев акредитованог тела за оцењивање усаглашености може се обновити акредитација.

Ако се након спроведеног поступка за обнављање акредитације утврди да подносилац пријаве испуњава захтеве из члана 15. став 1. овог закона, АТС доноси одлуку о обнављању акредитације и издаје сертификат о акредитацији.

Ако се након спроведеног поступка за обнављање акредитације утврди да подносилац пријаве не испуњава захтеве из члана 15. став 1. овог закона, АТС доноси одлуку да се акредитација не обнови или да се обнови акредитација у промењеном обиму.

Поступак за обнављање акредитације траје најдуже четири месеца од дана подношења пријаве и спроводи се сходно члану 15. овог закона.

Изузетно, рок из става 4. овог члана се може продужити на писани захтев подносиоца пријаве, и то најдуже за четири месеца од дана истека рока из става 4. овог члана.

Члан 19.

На одлуке из чл. 15, 17. и 18. овог закона може се изјавити жалба која се подноси АТС у року од 15 дана од дана достављања одлуке.

О жалби из става 1. овог члана Комисија за жалбе (у даљем тексту: Комисија) доноси одлуку у року од 30 дана од дана пријема жалбе.

Комисију, као стално тело, образује Управни одбор АТС од: једног члана из министарства надлежног за послове акредитације, једног члана из реда експерата за лабораторије, једног члана из реда експерата за контролна тела, једног члана из реда експерата за сертификациона тела, једног члана који је представник тела за оцењивање усаглашености из других области акредитације, једног члана на предлог Привредне коморе Србије, два члана из националног тела за стандардизацију и по једног члана из органа, односно организација надлежних за припрему односно доношење техничких прописа.

Члан Комисије из министарства надлежног за послове акредитације је председник Комисије.

Председник комисије, за одлучивање по свакој појединачној жалби, одређује два члана комисије из става 3. овог члана, у зависности од области која је предмет жалбе.

Чланови комисије који одлучују о појединачној жалби не смеју имати пословни интерес, нити бити особе које су посредно или непосредно биле укључене или повезане са активностима које су предмет жалбе.

По потреби на предлог председника Комисије, у раду Комисије, без права гласа, могу учествовати и независни стручњаци из области која је предмет жалбе.

Начин образовања и рада Комисије ближе се уређује прописом који доноси министар надлежан за послове акредитације.

Одлука из става 2. овог члана је коначна и против ње се може покренути управни спор.

IV. ПРЕКОГРАНИЧНА АКРЕДИТАЦИЈА

Члан 20.

АТС може да упути тело за оцењивање усаглашености регистровано у Републици Србији да пријаву за акредитацију поднесе акредитационом телу друге државе, ако АТС не врши послове акредитације за одређена оцењивања усаглашености из поднете пријаве.

АТС може да затражи од акредитационог тела друге државе да изврши један део активности из поступка акредитације и у том случају сертификат о акредитацији издаје АТС.

Сертификат о акредитацији који је у складу са ставом 1. овог члана издало акредитационо тело друге државе уписује се у регистар акредитованих тела за оцењивање усаглашености који води АТС.

Члан 21.

Тело за оцењивање усаглашености може поднети захтев за акредитацију телу за акредитацију друге државе у следећим случајевима:

- 1) ако АТС престане са радом;
- 2) ако АТС не врши акредитацију за одређена оцењивања усаглашености за која је поднета пријава;
- 3) ако АТС није успешно прошло колегијално оцењивање у вези са активностима оцењивања усаглашености за које се тражи акредитација.

У случају да АТС прими пријаву за акредитацију од тела за оцењивање усаглашености из друге државе, АТС мора да обавести акредитационо тело те државе.

У поступку акредитације из става 2. овог члана акредитационо тело друге државе може да учествује као посматрач.

АТС може, на захтев акредитационог тела друге државе, односно тела за оцењивање усаглашености из друге државе, да спроведе поступак акредитације или да обави део активности у поступку акредитације, у случајевима сходно ставу 1. овог члана.

Члан 22.

АТС након завршеног колегијалног оцењивања може да склапа са акредитационим телима других држава и европским и другим међународним организацијама за акредитацију споразуме о међусобном признавању еквивалентности система акредитације.

V. НАДЗОР НАД РАДОМ АТС

Члан 23.

Надзор над радом АТС-а у обављању послова из чл. 3. и 8. овог закона врши министарство надлежно за послове акредитације, у складу са законом којим се уређује вршење послова државне управе.

АТС једном годишње подноси оснивачу извештај о раду, који садржи Финансијски извештај и Извештај о реализацији годишњег програма рада, на сагласност.

Министарство надлежно за послове акредитације, по потреби може тражити и додатне информације, односно извештаје од АТС, нарочито о развоју одговарајућих програма, односно шема акредитације према захтевима техничких прописа и о резултатима спроведеног поступка надзора над радом акредитованих тела за оцењивање усаглашености.

Министарство надлежно за послове акредитације приликом вршења надзора над АТС нарочито узима у обзир резултате колегијалног оцењивања које организује Европска организација за акредитацију.

VI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 24.

Даном ступања на снагу овог закона Акредитационо тело Србије, основано Одлуком о оснивању Акредитационог тела Србије ("Службени гласник РС", број 96/06), наставља са радом у складу са овим законом и оснивачким актом.

Одлука о оснивању Акредитационог тела Србије ускладиће се са одредбама овог закона у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 25.

Акти о акредитацији издати до дана ступања на снагу овог закона важе до истека периода за који су издати.

Поступци акредитације који су започети пре ступања на снагу овог закона окончаће се по прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона.

Члан 26.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о акредитацији ("Службени лист СЦГ", број 44/05).

Члан 27.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

У РЕДАКЦИЈСКОМ ПРЕЧИШЋЕНОМ ТЕКСТУ НЕ НАЛАЗИ СЕ:

Чл. 13. Одлуке - 47/2021-5:

"У року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона, АТС и органи, односно организације надлежни за припрему односно доношење техничких прописа су у обавези да закључе протоколе о сарадњи.

Протоколи из става 1. овог члана садрже нарочито: начин размене информација о поступцима акредитације у сврху именована, овлашћивања и других питања повезаних са спровођењем техничких прописа, надзору над телима за оцењивање усаглашености према захтевима техничких прописа, начину учешћа представника органа, односно организација надлежних за припрему односно доношење техничких прописа у деловима поступка акредитације неопходне за спровођење техничких прописа, као и информације о техничким прописима у припреми у циљу развијања нових шема акредитације.

Одлука о оснивању АТС ускладиће се са одредбама овог закона у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Пропис из члана 10. овог закона министар надлежан за послове акредитације донеће у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Статут АТС ускладиће се са одредбама овог закона у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Правила акредитације ускладиће се са одредбама овог закона у року од 30 дана од дана ступања на снагу Статута АТС усклађеног са одредбама овог закона.

Сертификати о акредитацији издати до дана ступања на снагу овог закона важе до истека периода за који су издати.

Поступци акредитације који су започети пре ступања на снагу овог закона окончаће се по прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона."